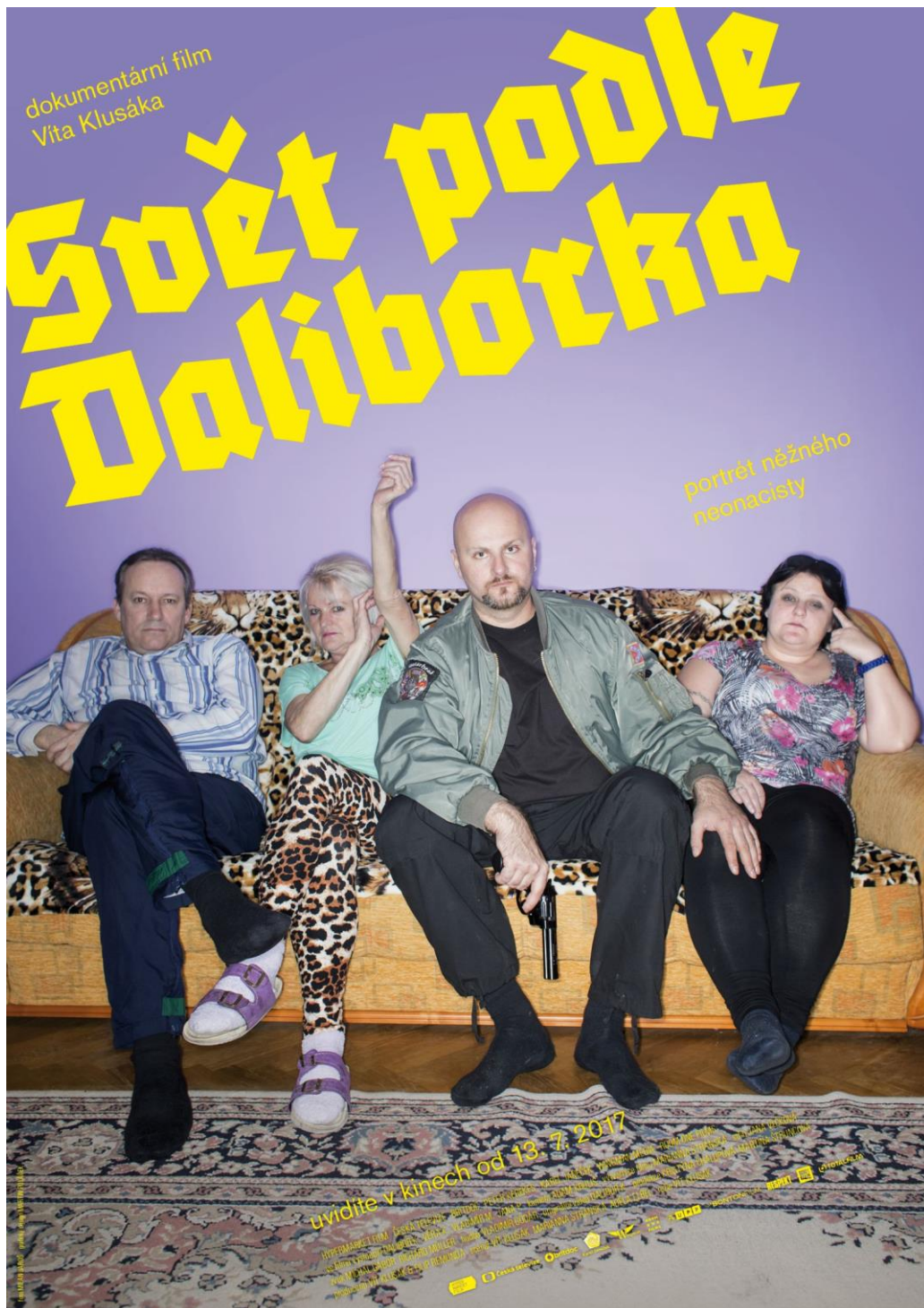

PRESSKIT

SVĚT PODLE DALIBORKA
V KINECH OD 13. ČERVENCE 2017

OBSAH

- 1) **Základní údaje**
- 2) **O filmu**
- 3) **Vzkaz režiséra Víta Klusáka: RADĚJI KRITICKÁ EMPATIE NEŽ JEDNODUCHÝ ODSUDEK**
- 4) **JAK TO VŠECHNO ZAČALO: Proroctví, videa na YouTube, pátrání po Daliborkovi a setkání s Daliborkem**
- 5) **OTÁZKY k filmu pro Víta Klusáka**
- 6) **ROZHOVOR s Daliborem K.**

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

VE FILMU VYSTUPUJÍ
Dalibor K., Věra K., Vladimír M., Jana P.

REŽIE Vít Klusák

SCÉNÁŘ Vít Klusák, Marianna Stránská, Adéla Elbel

ORIGINÁLNÍ VIDEO Dalibor K.

KAMERA Adam Kruliš

STŘIH Jana Vlčková

HUDBA Vladimír Godár

VÝTVARNÁ KONCEPCE Marianna Stránská

PRODUKCE Kristýna Chalupová, Martina Štruncová

PRODUCENTI Vít Klusák a Filip Remunda

KOPRODUCENTI

Hypermarket Film, Česká televize, BritDoc, Peter Kerekes s.r.o., Karel Janeček, Wingman Media,
Room One Films

Film byl vyroben za podpory:

Ministerstvo kultury ČR - Státní fond kinematografie; Audiovizuální Fond Slovenské republiky

DISTRIBUTOR Bontonfilm

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI Respekt, Radio 1, Total Film

KONTAKT PRO MÉDIA

Bontonfilm:

Lukáš Vedral, tel.: +420 731 117 049, e-mail: lukas.vedral@bontonfilm.cz

O FILMU

Portrét něžného neonacisty

Svět podle Daliborka je filmový portrét autentického českého muže z Prostějova, kterého štáb režiséra Víta Klusáka sledoval po dobu dvou let (2015 - 2016). **Dalibor K.** (37) pracuje jako lakýrník, točí amatérské horory, skládá naštvané písně, maluje a je **neonacista**. Blíží se mu čtyřicítka, ale stále bydlí se svojí mámou Věrou (63). Nesnáší svoji práci, cikány, Židy, uprchlíky, homosexuály, Merkelovou, pavouky a zubaře. Ještě před aktuální vlnou youtuberů se jeho domácí video s vystřelovacím obuškem stalo na českém internetu hitem.

Natáčení dokumentu o životě obyčejného neonacisty s uměleckými ambicemi započalo ve chvíli, kdy se Daliborova matka seznámila přes Facebook se Slovákem Vladimírem (47), který s oblibou říká, že by "z cikánů udělal asfalt". Vladimír začal po čase s rodinou bydlet a mámin nový vztah rozpoutal u Dalibora odhodlání konečně si také najít vážnou známost. Film o osamělém muži, jenž zasvětil svůj život nenávisti, lži, Playstationu a Facebooku, tím dostal skutečnou životní dynamiku. Sžravě absurdní a přitom ledově mrazivá tragikomedie přibližuje radikální světonázor „obyčejných slušných lidí“. A když už se zdá, že ve své palčivosti nemůže jít dále, vyvrcholí zcela nekompromisním způsobem.

Svět podle Daliborka je filmová návštěva spoluobčanů, kterým se stýská po Adolfu Hitlerovi. „Vždyť on je hodnej, jenom má blbý názory,“ říká v jednu chvíli o Daliborovi jeho máma. Dalibor má ovšem názory, které dnes slýcháme čím dál častěji.

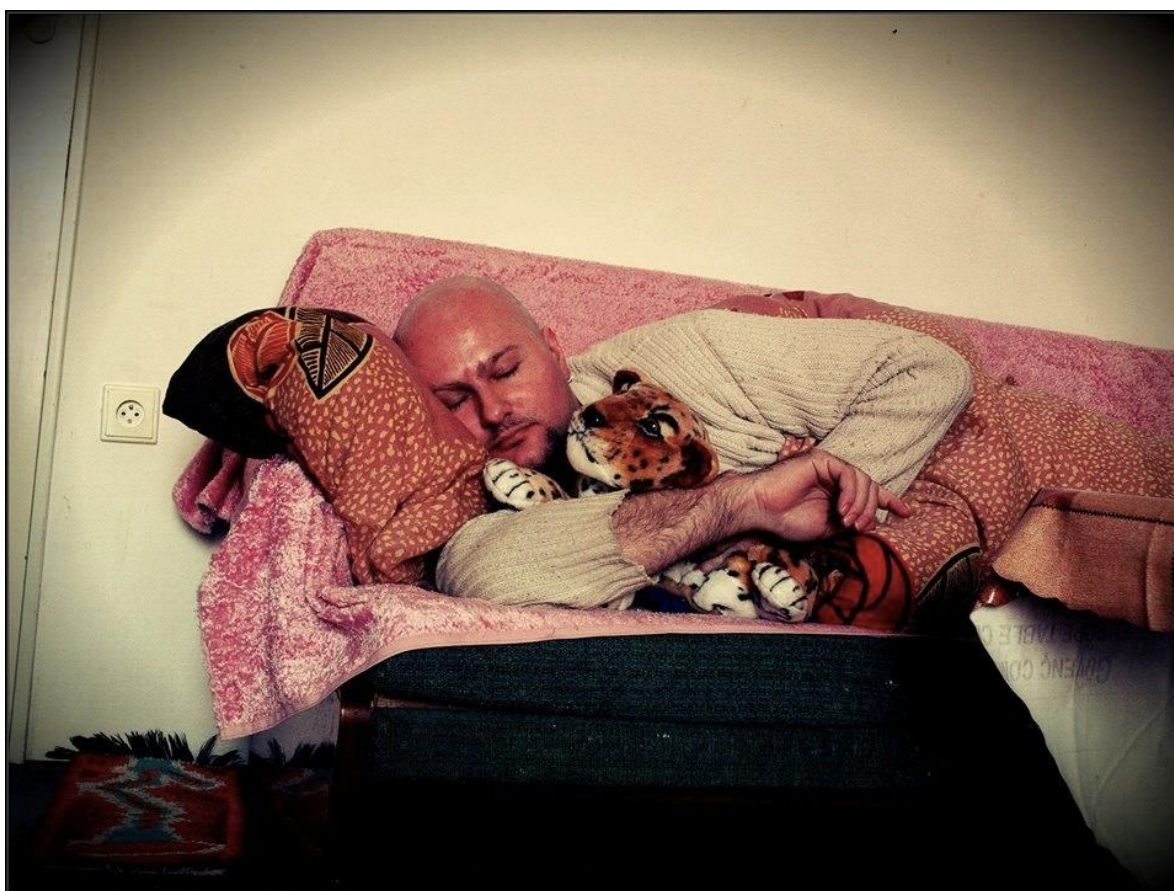
Vzkaz režiséra Víta Klusáka: **RADEŽI KRITICKÁ EMPATIE NEŽ JEDNODUCHÝ ODSUDEK**

Prosím, neodsuzujte Dalibora. To by byl ten nejpohodlnější přístup. Zkuste ho pochopit, vžít se do jeho situace

Právě snaha vyhnout se odsouzení bylo při natáčení to nejtěžší, udržet balanc mezi kritickým odstupem a empatií. Těžko říct, zda se to povedlo. S nacistickou ideologií se pochopitelně neztotožňuji, přesto jsem od začátku věděl, že nechci natočit aktivistický odsudek, dokumentární popravu nácka. Přišlo mi cennější zkusit pochopit, jak se z citlivého kluka z maloměsta stane neonacista. Proč to o sobě hrdě prohlašuje? A jak je možné, že mu to jeho blízcí s úsměvem schvalují?

Nevěřím, že se lidé rodí nenávistní.

Náš film není portrétem jen jednoho "nazi-šílence". Svět podle Daliborka ukazuje, že s nenávistnými postoji souhlasí jeho kolegové, spolužáci, kamarádi i nejbližší. Naší neskromnou ambicí je skrze Dalibora nahlédnout do hlav a srdcí tisíců lidí, kteří svůj světonázor podřídili nenávistnému strachu z jinakosti. Ukázat, z jakého podhoubí se rodí novodobá vlna rasismu a nesnášenlivosti.

JAK TO VŠECHNO ZAČALO

Prorocství, videa na YouTube, pátrání po Daliborkovi a setkání s Daliborkem

Mluvil jsem o něm dřív, než jsem ho našel

Já jsem si Dalibora totiž nejprve vymyslel a teprve až pak jej našel. Při jednom rozhovoru jsem dostal otázku, zda si postavy svých filmů předem vymezím mna kladné a záporné a tomu uzpůsobím natáčení, otázky, střih. Odpověděl jsem, že by mi to přišlo nepoctivé a že bych se při podobně apriori předpojatém způsobu kádrování postav nudil. Jako příklad - záměrně pro ilustraci extrémní - jsem uvedl, že kdybych náhodou někdy točil portrét například neonacisty, tak že bych byl daleko raději, kdyby ta postava byla ambivalentní, vícerozměrná, že by se mi třeba líbilo, kdyby to byl nácek, co skládá poezii, něžný fašoun... Rozhovor vyšel a pár let na to jsem na YouTube objevil Dalibora.

Videa na YouTube

Na internetu jsem narazil na video, ve kterém kdosi předváděl svůj nový vystřelovací obušek, který mu právě přišel z e-shopu. Nejdřív mu nešel vystřelit, pak zase složit. Diváky s vážnou tváří upozornil, že protivníka není radno bít do hlavy, protože by ho mohli zabít. Působilo to jako dokonalá parodie, ale přitom znepokojivá.

Myslel jsem, že je to herec, ale nebyl. Po krátkém pátrání jsem se proklikal do YouTube kanálu a tam objevil stovky jeho starších videí. Propadnul jsem se do jeho světa: ve vyplandaném svetru tančil v jakési starobylé továrně kolem svých kolegů, v polonáckovské uniformě a s vánočním cukrovím v ruce předváděl ve svém pokojíku Hitlera, s kamerou otočenou na sebe bloumal po hřbitově, nebo šel jen po ulici a opřel se hlavou o lampu a jednoduchým digitálním trikem ji pod tíhou své lebky ohnul. Ale taky třeba zinscenoval svůj vlastní pohřeb, který končil záběrem do plamenů, z nichž se vynul rudý titulek: „SHOŘ V PEKLE, DALIBORE, NENÁVIDÍM TĚ.....TVŮJ BŮH.“

Pátrání po Daliborkovi

Napsal jsem Daliborovi, že točím dokumenty a že bych jej rád poznal. Nejprve mi odepsal, že to bych musel přijet za ním na Moravu, že zásadně nikam necestuje. Ubezpečil jsem ho, že za ním rád přijedu. Odpověděl, že se obává, že jsem policajt a zablokoval si mě.

Vykopíroval jsem tedy z jednoho civilnějšího videa jeho tvář a s touhle fotkou jsme se s kolegyní reportérkou Hankou Čáповou z Respektu vydali do Prostějova. Dalibor v jedné internetové seznamce uváděl, že bydlí v Domamyslicích, ale to se později ukázalo jen jako zastírací manévr. Obcházeli jsme hospody, restaurace a bary a nejspíš spolu s Hankou vypadáme jak z nějaké nablblé televizní detektivky, protože se nás všude ptali, co ten pán z fotky provedl. Ale nikdo jej nepoznával, což jsem pochopil až později - Dalibor se před životem ukrývá v tak železném stereotypu, že do jiné hospody, než kterou má přes ulici, zabloudí jen výjimečně.

Už jsme s Hankou začínali ztrácet naději, a tak jsem se v jedné hospodě postavil doprostřed a zvolal: „Jeho táta se prý jmenoval Adolf a byl to přeborník v řeckořímském zápase!“ (Věděl jsem to z Daliborova videa, ve kterém vzdával hold svému otci, který už není živ, narodil se totiž v roce 1921...) U štamgastského stolu se otočil mohutný sedmdesátník a povídá: „*Adolfa jsem znal, zápasili jsme spolu,*“. Navedl nás na Újezd, ale tam nic, někdo nám poradil hospodu U Marušky, že Maruška ví všechno. Další dvě hodiny jsme hledali a pátrali, až nám měl poradit bývalý zápasník Emil v boční ulici. Našli jsme zvonek, otevřel nám další dobře stavěný stařík a řekl: „*A proč se po tom synátorovi sháníte, vždyť je to fašoun.*“ „*No, právě,*“ odvětil jsem s úlevou.

Setkání s Daliborem K.

Pan Emil nám poradil žluté paneláky a jsme stáli před žlutým domem, kde jeden ze zvonků odpovídal našemu „pohřešovanému“. Zkušená Hana mi vynadala, když jsem bez jejího vědomí zazvonil. „Musíš se dostat do baráku, ode dveří bytu už tě vyhodí málokdo!“ A měla pochopitelně pravdu, nikdo nám neotevřel. Dozvonili jsme se tedy alespoň na sousedku, která se podivila: „To je zvláštní, ty bejvaj touhle dobou vždycky doma.“

Po hodině jsme stáli znovu před domem a mě nenapadlo nic lepšího než zařvat: „DALIBORE!“ A skutečně - Dalibor se objevil ve dveřích balkónu.

Dalibor: „Co chcete?“

Já: „Jmenuju se Klusák, tohle je kolegyně Čápová...“

Dalibor: „Vždyť jsem si vás zablokoval!“

Já: „No právě. Pojdte na chvíli dolu.“

Dalibor: „Tak jo.“

Dalibor nám později přiznal, že nás viděl hned poprvé přes záclonu, ale leknul se, že jsme policisté, tak začal promazávat počítač, ve kterém měl třeba Mein Kampf v PDF...

Já: „A proč jste podruhé zareagoval?“

Dalibor: „Protože policajt by na celou ulici nehulákal.“

Takhle to začalo a ostatní je ve filmu.

OTÁZKY K FILMU PRO VÍTA KLUSÁKA

SKUTEČNĚ DOKUMENT? Je *Svět podle Daliborka* autentickým dokumentem?

Svět podle Daliborka je autentický v tom, že všechny postavy jsou autentické, jejich vztahy jsou autentické, vystupují samy za sebe, říkají své názory, nikdo jim nic nekládal do úst, vystupují ve svém oblečení, ve svém bytě a všechny situace vycházely z toho, co tyhle postavy skutečně zažívají. Takže když Dalibor ve filmu natáčí, jak podřezává matce krk v kuchyni, je to rekonstrukce videa, které jsem našel na jeho YouTube kanálu, kde Dalibor vstoupí do kuchyně a šudlá jí krk kuchyňským nožem.

OSVĚTIMSKÝ BUS a ORTEL. Už během natáčení vyvolal silné a negativní reakce váš „osvětimský autobus“. Zároveň jste byl předvolán na policii kvůli záběrům z koncertu kapely Ortel.

Fascinovalo mě, že jsme to schytali právě my, kteří jsme se tím autobusem pokusili poukázat na disneylandizaci naučných výletů do koncentračních táborů. Turistický průmysl vůči Holokaustu je podle mě nevkusný a necitlivý a tím autobusem jsem to chtěl ukázat natvrdo.

Podobná situace vlastně nakonec nastala i u policejního výslechu, kde se prověřovalo, za jakých okolností se nám podařilo natočit hajlující fanoušky kapely Ortel. Nejprve jsem byl předvolán k odevzdání natočených materiálů jako důkazů a pak po nějaké době jsem byl předvolán na policii znovu. Namísto pátrání po těch hajlujících se vše stočilo k tomu, jestli jsme je nepodplatili, aby hajlovali...

Připomíná mi to situaci, když jsem jednou na pražských Vinohradech honil zloděje, utíkal jsem za ním a řval ze všech sil - „Zloděj, chyťte ho!“ , ale najednou jsem uviděl, že lhostejné kolemjdoucí mnohem víc irituju já, než ten tiše zdrhající mladík.

Daliborek jako DISIDENT. Nakolik jsou Daliborek a spol. odrazem společnosti?

Daliborek je odrazem společnosti v tom, že málokdo z jeho bezprostředního okolí se jeho názorům postaví. Dokonce jsem zděšeně zaznamenal, že je občas vnímán jako novodobý disident. Ve filmu jsou scény, kdy mu lidé, do kterých bych to nikdy neřekl, přitakávají. Pobaveně se culí, když Dalibor vedle nich vykřikuje, že je škoda, že dodávek s udušenými imigranty nebylo víc.

NÁCEK V DIVADLE. Má film šanci přispět ke změně k lepšímu?

My se tím filmem pokoušíme demytizovat naše národní náckovství. Ukázat, že nenávist se rodí z rozbušné směsi strachu a frustrace. Že jsou to vlastně zapomenutí, zašlapaní, vystrašení lidé, kteří potřebují víc pomoci, než zavřít do vězení. Možná to bude znít bláznivě, ale já jsem k tomu svému náckovi záměrně přistoupil citlivě, přátelsky, zvědavě, se snahou ze všech sil pochopit, jak se někdo může v roce 2016 odkazovat k Hitlerovi a jeho praktikám. A mám takovou naivní vizi: Každý bychom měli zkusit vyléčit jednoho svého „nácka“ ve svém bezprostředním okolí. Rozšířit mu obzory, seznámit ho s přáteli cizinci, dát mu ochutnat nějakou exotickou kuchyni, vzít ho do divadla...

ROZHOVOR S DALIBOREM K.

Rozhovor pořídil Dominik Voráč pro Prostějovský Deník. Rozhovor nebo jeho části je možné použít, prosíme o uvedení zdroje.

Prostějov – Osmatřicetiletému lakýrníkovi Daliborovi z Prostějova se možná v příštích měsících díky novému dokumentu Víta Klusáka změní život. Do kin míří film Svět podle Daliborka odhalující nejen jeho názory, ale i soukromí, film, který bude zcela pravděpodobně budit nejen zájem, ale hlavně silné emoce a reakce. Původně však Prostějovan neměl o natáčení dokumentu se značně kontroverzním tématem zájem, i když sám popírá, že by měl doma například předměty s nacistickou symbolikou. „Ať už má člověk doma cokoli, například hákové kříže v počítači, tak je to jeho věc, je to totiž u něho doma v soukromí. Ne, že bych je ale doma měl. Je však pravda, že mám doma hodně věcí a zajímám se snad o vše, ve sbírce mám různé pentagramy, kladivo a srp, dívám se i na videa s Kim Čong-ilem,“ vysvětluje hlavní protagonista dokumentu, proč s odkrytím svého soukromí ze začátku poněkud váhal. Následně také dodal, že se raději o svých názorech nebude v rozhovoru zmiňovat.

Dá se říci, že nebýt vašich videí na serveru Youtube, tak nevznikne ani dokument. Co vás vedlo k natáčení videí?

Bylo tam takové to nadšení z přístupu na internet. Koupil jsem si kameru a natáčení mě bavilo, tak jsem se snažil něco vymyslet. Mám rád filmy, tak jsem se snažil něco natočit.

Jak by se dala vaše videa charakterizovat?

Ten můj styl byl občas hororový, ale nikdy ne vážný, byla to spíše taková parodie nebo komedie. Ta videa jsem ale nechtěl sdílet nějak veřejně, spíše jen pro kamarády. Ze začátku však veřejná byla, protože jsem nemohl přijít na to, jak mám svůj kanál nastavit tak, aby byl soukromý.

To je případ i vašeho neznámějšího videa s teleskopickým obuškem. Ten viděl i režisér Vít Klusák a rozhodl se vás oslovit...

Mimochodem to video je strašné. Mělo to být vtipné, ale lidé, kteří mě viděli a neznají mě, tak na ně muselo působit spíše hloupě. Ale bohužel jsou lidé, kteří si myslí, že to, jak se prezentuji ve videích, myslím vážně. Ve skutečnosti ale takový nejsem.

Když vás režisér Klusák oslovil, tak jste jej nejdříve odmítl. Proč?

Já jsem ho samozřejmě vůbec neznal, takže když mě poprvé kontaktoval, tak jsem mu napsal, že může být třeba od policie. Pak jsem měl asi rok od něho pokoj, poté se ale objevil u mých dveří. Nechápal jsem, jak mě mohl najít. Také jsem mu hned řekl, že to snad ani nemůže být filmař, ale detektiv.

Následně jste ho však už neodmítl...

Já jsem mu ale nejdříve říkal, že rozhodně nemám zájem. Pak se zmínil, že si vydělám nějaké peníze. V tu dobu jsem moc peněz nevydělával, takže jsem s jeho nabídkou souhlasil.

Veřejnosti jsou k dispozici zatím jen ukázky z dokumentu, ty už však vzbudily rozporuplné reakce. Co si o tom myslíte?

Negativní reakce budou vždy. Mě to nepřekvapuje a je mi to v podstatě úplně jedno. Nemá cenu se ani těmto komentářů nějak bránit, protože dle mého jsou autoři takových komentářů většinou blbci. A hádat se s blbci, to je zbytečné.

Vy jste ale už film viděl. Bylo tam něco, s čím jste nesouhlasil?

V podstatě ne. Film je takový, jaký je, a režisér jej zkrátka takový udělal. Ale převážně musím říct, že jsem se u filmu bavil.

Jaké je sledovat při filmu sám sebe?

Je to příjemné, každý nemůže říct, že má svůj vlastní film. Spousta lidí žije, pracuje a nikdo je nezná. A mně díky němu bude znát spousta lidí. Nejen v republice, ale i v zahraničí. Díky videím, které jsem točil pro zábavu, jsem se v podstatě někam dostal.

Dokument vás prezentuje nejen jako neonacistu, ale také jako milovníka umění. Můžete prozradit, čím vším se zabýváte?

Je tam například ukázáno, jak si píšu vlastní texty k písňím. Napsal jsem i pár povídek, rád také kreslím. Dokonce jedna z odměn pro ty, co na dokument přispěli, je speciální edice kondomů s krabičkou ilustrovanou ode mě. Sám si říkám, že i když člověk díky umění nezbohatne, má díky tomu alespoň dobrý pocit.